

synet til, at, skal Kirkens Forsatning ordnes, selv paa den Maade, som den ærede Rigsdagsmand sagde, gennem Love, der dog tilsidst kunde accumuleres til at blive en heel Samling af Love, der altsaa kunde være Grundlaget for Forsatningen, saa er dog Intet naturligere, end at man maatte lade Kirken komme til først at udtale sig om, hvorledes Forholdene skulde blive. (Flere Stemmer: Jo! Jo!). Det er mig klart af Uttringer, der nu fremførtes, at denne Mening ikke fra alle Sider bliver modtagen med stort Bifald, og det forekommer mig at være ganske i Harmonie med, hvad den ærede Ordfører for Udvalget har udtalt, og vel ogsaa tildeels med, hvad der ligger i Udvalgets Betænkning. Det synes mig, som om der i denne Fleertallets Betænkning kun er taget Hensyn til to Kræfter, der i Grunden burde have Indflydelse paa Sagen, til Staten og til Geistligheden. Jeg skulde ikke være kommen til at berøre dette, hvis ikke Mishagstytringer med Hensyn til mine Udtalelser havde mødt mig; men i Anledning af dem skal jeg tillade mig at henlede det ærede Things Opmærksomhed paa, at man i Betænkningen har yttret, at fra Statens Side kunde der ikke være Spørgsmaal om at have Noget imod, at indrømme den foreslaaede større Frihed, og at man ikke skal bekymre sig, om der fra Geistlighedens Side muligens kunde komme Indsigelser; og denne Udtalelse fra Udvalgets Fleertal i Betænkningen har saaget en, som det forekommer mig, mærkelig Stadfæstelse og Forklaring ved, hvad den ærede Ordfører idag har anbragt i sin Motivering af Forslaget i det Hele, idet deri er kommen Udtalelser af Forsudsætninger med Hensyn til Geistligheden af den Natur, at jeg ikke vil betegne dem med de Ord, hvortil jeg kunde være fristet efter det Indtryk, som de have gjort paa mig; men, har den ærede Ordfører havt Tilfredsstillelse af at udtale sig paa den Maade, hvorpaa han har gjort det, om den Stand, hvortil han selv hører, saa overlader jeg ham den Tilfredsstillelse; men i den Maade, hvorpaa han, som Medlem af Standen, har udtalt sine Forsudsætninger og dertil har knyttet den Mo-

tivering, finder jeg en yderligere Grund til at stemme imod Forslaget, fordi det forekommer mig at være et Slags Udsæd, hvis Frugter ikke ville komme til at udeblive. Det er altsaa i Hensynet til Grundlovens Bestemmelse om, at Kirkens Forsatning skal ordnes ved Lov, og til at Kirken først maatte udtale sig, Mindretallet har fundet en afgjørende Grund mod Lovforslaget; men jeg skal endnu gjøre en Bemærkning, som efter den Maade, hvorpaa en tidligere Uttring blev optagen, vistnok heller ikke kan ventes at ville blive mødt med stor Bevillie, den nemlig, at, efter min Mening, er Rigsdagen med al den Agtelse, man maa nære for de enkelte Medlemmers Dygtighed, dog ikke det Sted, hvor Spørgsmaal, der vedkomme Ordningen af de i Kirkens Tilstand indgribende vigtigste Anliggender, skulde findes deres Afgjørelse. Jeg erkjender fuldkommen, at ethvert Medlem af Rigsdagen, naar han hører til den danske Folketirke, vil være competent til at have sin Mening om, hvorledes Sagen bør ordnes; men jeg antager, at Rigsdagen, som Rigsdag betragtet, ikke er det Sted, hvor Initiativet skal tages til en saadan Foranstaltning. Rigsdagen, som Rigsdag, kan, efter min Mening, ikke have en tilstrækkelig Erkjendelse af det levende Verelshold, som skal finde Sted imellem Staten og Kirken; Kirkens Væsen kan ikke staae saaledes klart for den, og Opfattelsen kan ikke altid være saa aldeles ubildet og fri for Indflydelse af andre Indtryk, som Tilfældet burde være, hvor det gælder at afgjøre Anliggender, i Henseende til hvilke den Deel af Folket, som udgjør Lægmandsclassen, skal komme til at udtale sig i Forening med dem, der ellers ere kaldede til at være Menighedernes Repræsentanter (En Stemme: Hvem er det?). Der blev reist Spørgsmaal om, hvem dette er; det er netop væsentligt af dette Hensyn, at jeg har meent, at det var ubetimeligt at indlade sig paa det foreliggende Forslag; det maa først ordnes, hvorledes denne Repræsentation skal komme istand, saa at Kirken kan komme til at udtale sig.